

17. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat v. 1959 seuraavat: puheenjohtajana rak. mest. Onni Vanhala, varapuheenjohtajana rak. mest. Leo Vilkmän sekä jäsenenä kiinteistöneuvos Robert Estlander 14. 1. 1959 asti ja siitä alkaen ins. Vidar Westerholm, palokers. Kauko Hautamäki, taloustirehtööri Jalmari Hopeavuori, joht. Erkki Laitiala, toimits. John Lannervo, maanvilj. Lars Lindberg ja sorvaaja Lauri Santanen. Itseoikeutettuna jäsenenä oli rak. tarkast. Aulis Salo. Varajäsenenä olivat dipl. ins. Harry Franck, tekn. Jooseppi Kuusikoski ja kiinteistöneuvos Oiva Suvanto sekä itseoikeutettuna yliarkkit. Toivo Tuovinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apul. kaup. joht. Hjalmar Krogius ja lautakunnan sihteerinä toimi valtiot. maist. Nils-Göran Härkäpää.

Lautakunnan kokoukset ym. Palolautakunta kokoontui 25 kertaa ja sen asettamat jaostot 10 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli 376. Saapuneita kirjeitä oli 412 ja lähetettyjä 218.

Palolaitoksen diaariin merkittiin 641 saapunutta ja 1 003 lähtenyt kirjettä.

Päätökset. Kertomusvuonna päätti palolautakunta lopullisesti mm. seuraavat asiat: hankintavaltuuksien vahvistaminen kertomusvuodeksi (13. 1. 8 §, 19. 5. 160 §); laskujen, avustusten ym. maksaminen Helsingin kaupungin palokunnan rahaston varoista (13. 1. 9 §, 27. 1. 31 §, 24. 2. 61 §, 24. 3. 91 §, 21. 4. 122 §, 16. 6. 200 §, 23. 6. 213 §, 18. 8. 238 §, 27. 10. 315, 317 §, 24. 11. 345 §); palolautakunnan kokousajat ja pöytäkirjojen pitäminen nähtävänä (10. 2. 44 §, 19. 5. 177 §, 16. 6. 210 §); Helsingin kaupungin palokunnan rahaston ja Gösta Waseniuksen rahaston pääomien kartuttaminen (10. 2. 47, 48 §) sekä jälkimmäisen rahaston varojen uudelleen sijoittaminen (24. 11. 356 §); kaluston hankkiminen (10. 2. 51 §, 2. 6. 192 §, 25. 6. 219 §); avustuspäärahoiden jako esikaupunkialueen vapaaehtoisille palokunnille (10. 3. 85 §, 21. 4. 129 §); eräiden laskujen hyväksyminen (24. 3. 90 §, 16. 6. 208 §, 13. 10. 299 §); palolaitoksen toimintakertomusten hyväksyminen (21. 4. 126 §, 26. 5. 179 §); XV nuohouspiirin väliaikainen hoitaminen ja nuohouspiirijaon muuttaminen (19. 5. 161 §, 24. 11. 347 §) sekä nuohouskatselmusohjeen hyväksyminen (29. 9. 279 §); yleisen palotarkastuksen suorittaminen (2. 6. 191 §, 18. 8. 242 §, 22. 12. 374 §); eräiden palolaitoksen hallussa olevien asuntojen luovuttaminen palolaitoksen viranhaltijoille vuokra-asunnoiksi (16. 6. 201 §, 25. 6. 218 §,

18. 8. 241 §); palolautakunnan Poriin tehtävä vastavierailu (4. 8. 234 §); palolaitoksen henkilökunnan oikeuttaminen käyttämään maksuttomasti ambulanssiautoa sairaustapauksissa (29. 9. 282 §, 13. 10. 301 §, 24. 11. 343 §); päivä- ja ammattilehtien tilaaminen (10. 11. 328 §) sekä palolaitoksen maksujen ja maksumääräysten hyväksyminen, arvopostin kuittaaminen sekä varastohankinnat ja tilaukset varastoista (21. 4. 123 §, 22. 12. 373 §).

Esitykset. Kertomusvuonna teki palolautakunta esityksiä kaupungin muille elimille asioista, joista mainittakoon seuraavat: eräiden viranhaltijain oikeuttaminen luopumaan heille määrätystä virka-asunnoista (27. 1. 32 §, 29. 9. 280 §, 27. 10. 316 §); lisämäärärahojen ja eräiden tilien ylitysoikeuden myöntäminen sekä eräiden määrärahojen käyttäminen perusteluista poiketen (27. 1. 33, 36 §, 15. 9. 269 §, 8. 12. 363 §); määräyksen lisääminen voimassa olevaan sairaankuljetustaksaa koskevaan päätökseen maksuttomasta kuljetuksesta (10. 2. 50 §); Helsinki-mitalin ja Kaupunkiliiton ansiomerkin myöntäminen (24. 2. 62 §); palolaitoksen kiinteistöissä suoritettavia vuosikorjaustöitä sekä uudisrakennus- ja muutostöitä varten tarvittavat määrärahat (24. 2. 64 §, 5. 5. 145 §, 18. 8. 243 §); eräiden virka-asuntojen järjestely (10. 3. 79 §, 21. 4. 127 §, 25. 6. 217 §, 10. 11. 340 §); tp. sähkötekniikan palkkaaminen palolaitokseen (10. 3. 80 §); Herttoniemen ja Laajasalon öljysatama-alueiden asemakaavoittaminen, ympäröiminen suojavyöhykkeellä ja aitaaminen (10. 3. 81 §); Haagan paloaseman rakennustöiden aloittaminen (10. 3. 84 §); avustusten myöntäminen palolaitoksen henkilökunnan urheilutyön tukemiseksi (24. 3. 102 §, 25. 6. 215 §); palolaitoksen viranhaltijain vapauttaminen suorittamasta heille autojen yhteenajon johdosta maksettavaksi tuomittuja korvauksia (21. 4. 125 §, 16. 6. 203, 204 §, 25. 6. 214 §, 18. 8. 239, 240 §, 8. 12. 362 §); Helsingin kaupungin liittyminen Uudenmaan läänin Palokuntaliiton kannatusjäseneksi (2. 6. 193 §); eräiden viranhaltijain oikeuttaminen käyttämään omaa henkilöautoaan virka-ajoihin (16. 6. 202 §); kesämajojen rakentamista Pitkäsaareen ja Varissaareen koskevien päätösten kiirehtiminen (4. 8. 227 §); tulenaran nesteen varastojen paloturvallisuuskomitean uudelleen asettaminen (18. 8. 244 §); palonehkäisyosaston toiminnan tehostaminen (1. 9. 255 §); majoitustilojen lisääminen Herttoniemen palovartioasemalla (1. 9. 256 §); palolautakunnan Poriin tekemän vastavierailumatkan hyväksyminen virkamatkaksi (1. 9. 266 §); kahden ruostumattomasta teräksestä valmistetun vesisäiliön luovuttaminen puhtaanapito-osastolle (29. 9. 281 §); palolaitoksen 100-vuotishistorian julkaiseminen (29. 9. 283 §); virkapuhelimen asentaminen paloins. Åke Grönmarkin asuntoon (13. 10. 302 §); palolaitoksen käytöstä poistetun loppuunkuluneen ja käyttöä vailla olevan kaluston poistaminen, luovuttaminen vapaaehtoisille palokunnille ja väestönsuojelutoimistolle tai myyminen (27. 10. 318 §) sekä palolennätinjohtojen purkamistyön antaminen ulkopuolisten tehtäväksi (10. 11. 329 §).

Lausunnot. Kertomusvuonna antoi palolautakunta kaupungin muille elimille mm. seuraavia asioita koskevat lausunnot: Helsingin eteläisimmän, puolustuslaitokselle kuuluvan saarialueen palosuojelu (27. 1. 41 §); kaupunkialueen jakaminen palopiireihin (24. 2. 66 §); korvausten suorittaminen maalari Oiva Ovaskalle ja hänen vaimolleen Katri Ovaskalle 16. 9. 1954 sattuneesta yhteenajosta aiheutuneiden kulujen johdosta (24. 2. 67 §); korvauksen suorittaminen Oy. Victor Ek Ab:lle 12. 12. 1958 sattuneen autopalon sammutuksessa vaurioituneesta kuormaepitteestä (24. 3.

94 §); kiinteän omaisuuden tarkastajien v. 1958 kertomus (5. 5. 146 §); palolaitoksen viranhaltijain vapauttaminen suorittamasta heille autojen yhteenajon johdosta maksettavaksi tuomittuja korvauksia (19. 5. 162, 163 §); roskien polttaminen esikaupunkialueilla (2. 6. 194 §); paikoitus- yms. tilan rakentaminen Lönnrotinkadun alle liiketalon Mannerheimintie 10 kohdalle (25. 6. 222 §, 4. 8. 232 §); vuositilintarkastajain v:n 1958 tilintarkastuskertomus (18. 8. 246 §); hätäpuhelinkeskuksen uusiminen (18. 8. 252 §); tp. sähkötekniikon palkkaaminen palolaitokseen (1. 9. 258 §); palolaitoksen joht. T. Rautaniemelle letkujen vuokraamisesta lähettämän laskun alentaminen (29. 9. 284 §); kaupungin laitoksissa olevien sähkölaitteiden hoidon ja huollon järjestäminen (29. 9. 285 §); Pakinkylän vapaaehtoisen palokunnan anomus lainan myöntämisestä uuden toimitalon rakentamista varten (13. 10. 311 §); Kaarlo Leanderin esitys, joka koski korvauksen perimistä palolaitoksen sammutuspalveluksesta (27. 10. 319 §); Oy. Stockmann Ab:n anomus saada sijoittaa kaksi lämmitysöljysäiliötä suojarakenteineen 2. kaupunginosan korttelissa 95 a, Mannerheimintie 1:ssä sijaitsevan kiinteistönsä edustalla olevan jalkakäytävän alle Aleksanterinkadun puolella (10. 11. 341 §); Helsingin Palomiesten ammattiosaston esitys palohenkilöstön terveyden- ja sairaanhoidon kustannusten suorittamisesta kaupungin varoista (24. 11. 350 §); palokersanttien virka-asuntovelvollisuuden tarpeellisuus (8. 12. 364 §) sekä Helsingin Kunnallisten Työntekijäin ja Viranhaltijain Keskusjärjestön esitys, joka koski muuksi ajaksi kuin varsinaiseksi lomakaudeksi palkatulle palomiehen vuosilomasijaiselle maksettavan palkan korottamista. (8. 12. 365 §).

Lisäksi antoi palolautakunta 132 lausuntoa asemakaavan ja tonttijaon vahvistamis- tai muutosehdotuksista sekä 3 lausuntoa rakennuspiirustuksista.

Palolaitos

Henkilökunta. Kaupunginvaltuuston 24. 9. 1958 tekemän päätöksen mukaan muutettiin 1. 1. 1959 lukien viisi 16. palkkaluokan palokorpraalin virkaa 18. pl:n palokersantin viroiksi ja perustettiin yksi uusi 18. pl:n palokersantin virka. Palolaitoksen sairaankuljetustoiminnan organisaatiota muutettiin kaupunginhallituksen 22. 1. tekemän päätöksen mukaisesti ja palkattiin 16. 2. lukien työsopimussuhteeseen neljä sairaankuljettajaa päivätyöhön. Vanhemman palomiehen virkanimike muutettiin palomieheksi kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti 29. 4. Muita muutoksia ei vuoden aikana palolaitoksen virkoihin tehty.

Avoimena olevaan paloinsinööriin virkaan valitsi palolautakunta 1. 5. lukien vuoden koeajaksi ins. Åke Grönmarkin. Avoimena olevaan kirjaajan virkaan valitsi palolautakunta 1. 3. lukien toimistoapulaisen Kerttu Merivirran, hänen tilalleen 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan 1. 4. lukien toimistoapulaisen Laina Pellisen ja näin vapautuneeseen 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan 1. 6. lukien rya Maj-Lis Louekiven.

Perustettuun uuteen palokersantin virkaan valitsi palolautakunta 1. 1. 1959 lukien palokorpraali Johan Nyholmin ja palokorpraalin virkoja vastaaviin palokersantin virkoihin 1. 4. lukien palokorpraalit Kauko Hautamäen, Reino Määttäsen, Armas Pusan, Nils Rehnin ja Erkki Wahlmanin. Avoimeksi tulleihin palokersantin virkoi-

hin valitsi palolautakunta 1. 7. lukien palokorpraalit Henry Luodin ja Heimo Valveen sekä 1. 8. lukien Matti Solasteen.

Virkaatekevinä palokersantteina toimivat 1. 1.—31. 3. välisen ajan palokorpraalit Kauko Hautamäki, Reino Määttänen, Armas Pusa, Nils Rehn ja Erkki Wahlman, virkaatekevänä kirjaajana toimi 1. 1.—28. 2. toim. apul. Kerttu Merivirta ja toimitoapulaisen viransijaisena 1. 1.—31. 5. rva Sylvi Helles.

Toimintavuoden aikana nimitti palopäällikkö palokorpraalin virkoihin 8 palomiestä, hyväksyi palomiehiksi 14 tp. palomiestä ja otti tp. palomiehiksi 9 uutta miestä.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palokersantit Hugo Backman, Ernst Kjellberg ja Georg Lindroos sekä palokorpraalit Aleksander Halko, Väinö Hammar, Kaarlo Leiniö ja Ard Welander. Omasta pyynnöstä erosi kaksi palomiestä.

Tuntityössä olevien ammattityöntekijäin lukumäärä oli 21 paitsi 1. 7.—30. 9., jolloin se oli 22.

Kesäkuukausina palveli palolaitoksessa yhteensä 80 palomiehen vuosilomasijaista ja yksi toimitoapulaisen vuosilomasijainen. Muuna aikana palveli 7—11 palomiehen sairauslomasijaista.

Palolaitoksen koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus eri osastoihin sekä palo- ja palovartioasemille vuoden lopulla ilmenee seuraavasta taulukosta:

Osasto	Viranhaltijat					Työehtosopimussuhteessa olevat työntekijät		Yhteensä		
	Päällystö	Ali-päällystö	Miehistö	Talous- ja huoltohenkilökunta						
				Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Yht.
Palopäällikkö	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Sammutusosasto	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3
I palopiiri	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Pääpalواسема	—	12	90	—	—	—	—	102	—	102
II palopiiri	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Munkkiniemen palovartioasema ..	—	2	13	—	—	—	—	15	—	15
Pitäjänmäen palovartioasema	—	2	10	—	—	—	—	12	—	12
III palopiiri	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Käpylän paloasema	—	4	32	—	—	—	—	36	—	36
Malmin palovartioasema	—	2	10	—	—	—	—	12	—	12
IV palopiiri	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kallion paloasema	—	10	71	—	—	4	—	85	—	85
Herttoniemen palovartioasema ...	—	2	13	—	—	—	—	15	—	15
Sammutusosasto yhteensä	7	34	239	—	—	4	—	284	—	284
Teknillinen osasto	1	1	—	1	—	17	1	20	1	21
Palonehkäisyosasto	5	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Talousosasto	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Toimisto	—	—	—	—	4	1	1	1	5	6
Varusvarasto	—	—	—	3	—	1	2	4	2	6
Yhteensä	15	35	239	4	4	23	4	316	8	324

Virkavapaina opiskelua ja kursseihin osallistumista varten oli vuoden aikana 3 viranhaltijaa yhteensä 61 päivää.

Kertomusvuonna sattui tulipalojen sammutushenkilökunnan keskuudessa sammutustyössä 8 savumyrkytys- ja 22 loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalveluksessa loukkaantui 34 henkilöä. Tapaturmia, joiden aiheuttamia työ-

päivämenetyksiä tapaturmatoimisto tai Vakuutusosakeyhtiö Pohjola eivät korvanneet, oli neljä. Tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset nousivat 500 päivään ja niistä suoritettut korvaukset 589 557 markkaan.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa yhteensä 119 kertaa sairauspäivien lukumäärän ollessa yhteensä 2 273. Työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vastaavat luvut olivat 4 ja 93.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli seuraava: päällystö 16.7 ja 4.5, alipäällystö 13.3 ja 2.3, miehistö 19.5 ja 8.7, talous- ja huoltohenkilökunnan kohdalla ei kertomusvuonna sattunut sairaustapauksia, työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vastaavat luvut olivat 23.2 ja 4.4.

Koulutus. Sammutushenkilökuntaa koulutettiin laadittujen koulutusohjelmien mukaan. Päivittäin pidettiin jokaisella paloasemalla ja palovartioasemalla kalustoharjoituksia sekä paloasemilla oppitunteja, joita myös palovartioasemien henkilökunta seurasi. Tämän lisäksi koulutettiin henkilökuntaa erilaisilla kursseilla. Uusille palomiehen vuosilomasijaisille pidettiin keväällä peruskurssi.

Palokoulun alipäällystöluokan suoritti 10. 2. seitsemän palokorpraalia ja 12. 12. kahdeksan palokersanttia, palokorpraalia ja -miestä. Kaupungin koulutustoimikunnan järjestämän johtamistaidollisen peruskurssin suoritti neljä palokersanttia ja tulokaskurssin 12 viranhaltijaa. Palopäällikkö osallistui virastopäälliköiden neuvottelupäiville, apulaispalopäällikkö kaupungin koulutusasiamiesten luentotilaisuuksiin ja apulaispalopäällikkö ja talouspäällikkö kaupungin järjestämiin osastopäälliköiden luentotilaisuuksiin. Käytännön nuohouskurssin suoritti 1 palokorpraali ja 1 palomies ja ensiapukurssin 25 palokorpraalia ja -miestä.

Koulutus- ja opintotoiminnasta voidaan vielä mainita, että lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä palopäällikkö suorittivat opintomatkan Ruotsiin ja Norjaan ja tutustuivat uusiin paloasemiin ja niiden kalustoon. Palopäällikkö osallistui Länsi-Saksassa pidettyihin VFDB:n opintopäiviin sekä Tukholmassa pidettyyn Pohjoismaiden öljyviranomaisten kokoukseen. Palomiesten pohjoismaisiin opintopäiviin Göteborgissa osallistui palolaitoksen alipäällystöä ja miehistöä. Apulaispalomestari Armas Winqvist suoritti opintomatkan Osloon.

Kiinteistöt ja kalusto. *K i i n t e i s t ö t.* Suurempia uudisrakennus- tai korjaustöitä ei kertomusvuonna tehty. Pääpaloaseman ja Kallion paloaseman hälytyskeskushuoneissa suoritettiin korjaustöitä uusien hälytyskeskuslaitteiden asennusten yhteydessä. Herttoniemen palovartioasemalla muutettiin palokersantin virkahuoneiston tilat majoitushuoneiksi ja talossa Korkeavuorenkatu 39 muutettiin huoneisto A 2 a palonehkäisyosaston toimistotiloiksi, Malmin palovartioasemalla sisustettiin toinen ullakkohuone miehistön majoitushuoneeksi. Haagaan rakennettavan paloaseman suunnittelua jatkettiin.

P a l o k a l u s t o. Vuoden aikana hankittiin palolaitokselle Mercedes-Benz-merkkinen ja Ford F-100-merkkinen ambulanssiauto. Lisäksi hankittiin Magirus- ja Esa 20 -merkkiset moottoriruiskut, 2 Aster-Mini merkkistä kevyttä moottoriruiskua, autoradiopuhelimia, letkua, paineilmalaitteita, tikkaita ym. Vaahtosammutusauto valmistui ja pääpaloaseman ja Kallion paloaseman uusien hälytyskeskuslait-

teiden asennus saatiin loppuunsaoritetuksi. Kallion paloasemalle asennettiin sairaankuljetusliikennettä varten väliaikainen radioasema.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen sekä ruiskuveneiden lukumäärä ja jakaantuminen eri palo- ja palovartioasemille vuoden lopulla selviää seuraavasta taulukosta:

Sijoituspaikka	A u t o j a											Ruskuveneltä	Moottoriruiskuja	
	Hyökkäysautoja	Ruskuautoja	Pioneeriautoja	Vesisäiliö- ja vaahtautoja	Letkuautoja	Tikapuuautoja	Erikoisluontoautoja	Sairaankuljetus- autoja	Kuorma- autoja	Henkilöautoja	Pakettiautoja			Yhteensä
<i>Sammutusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
Pääpaloasema	1	1	1	—	1	1	1	1	1	3	1	12	1	9
Munkkiniemen palovartio- asema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Pitäjänmäen palovartio- asema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Käpylän paloasema	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	4	—	4
Malmin palovartioasema .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kallion paloasema	1	1	2	1	1	1	1	7	1	1	—	17	—	6
Herttoniemen palovartio- asema	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1
Varalla	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	3
<i>Teknillinen osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Yhteensä	12	2	3	2	3	2	2	8	3	6	3	46	1	25

Palolaitoksella oli siis 24 varsinaista sammutusautoa, joista 16 pumpulla varustettuja. Näistä oli seitsemässä autossa korkeapainesumupumppu. Pumpulla varustetuista autoista oli kolmessa 2 500, neljässä 2 000, yhdessä 1 700 ja yhdessä 1 000 l/min tehoinen pumppu sekä seitsemässä yhdistetyt 1 500 l/min (8 ik) matala- ja 250 l/min (46 ik) korkeapainepumppu. Edellä mainituista autoista oli kuusitoista varustettu lisäksi vaahtosammutuslaitteilla, joiden teho kahdessatoista autossa oli 1 000 l/min, kahdessa 1 500 l/min, yhdessä 4 000 l/min ja yhdessä 8 000 l/min.

Moottoriruiskujen lukumäärä oli vuoden lopulla 25. Näistä oli kaasuturbiinipumppu 2 500 l/min tehoinen, kaksi ruiskua 2 000, kaksi 1 500, kolme 1 000, kahdeksan 800, kolme 600 ja kuusi 200 l/min tehoisia.

Ruiskuveneen HRV 2:n pumppujen teho oli yhteensä 8 000 l/min ja veneessä oli lisäksi korkeapainepumppu ja vaahtosammutuslaitteet.

Palolaitoksen kaikkien pumppujen yhteinen teho oli tällöin 58 600 l/min.

Uutta paloletkua hankittiin vuoden aikana yhteensä 5 000 m, josta 2 000 m 3":n ja 3 000 m 1½":n kumitettua letkua. Käyttökelpvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 650 m ja lisäksi luovutettiin kaupungin muille laitoksille sammutustyöhön soveltumatonta kumittamatonta pellavaletkua yhteensä 5 295 m. Letkuvarasto käsitti vuoden lopulla yhteensä 34 280 m, josta 16 366 m 3":n liittimellä varustettua pääjohtoa. Tämän lisäksi oli palolaitoksella korkeapaineketkua 1 160 m.

Paloilmoituslaitteet ja viestivälineet. Kertomusvuoden aikana poistettiin käytöstä palolaitoksen palolennättimet verkostoineen heti kun

pääpaloaseman ja Kallion paloaseman uudet hälytyskeskuslaitteet otettiin käyttöön. Yksityisten automaattisia palohälytys- ja sprinklerlaitteita kytkettiin näihin uusiin vastaanottokeskuksiin ja vuoden lopulla oli niitä kytketty pääpaloaseman keskukseseen 52 ja Kallion paloaseman keskukseseen 12.

Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, oli kytketty 628 hätäpuhelinta. Lisäksi voitiin hätäpuhelinkeskus hälyttää jokaisesta puhelimesta numerolla 000. Palolaitoksen hälytyskeskuksen hälytysnumero 005 oli yhdistetty Puhelinyhdistyksen keskukseseen viidellä johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja palovartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetty toisiinsa suoralla puhelinjohdolla. Kallion paloasemalla sijaitsevan sairaankuljetuskeskuksen hälytysnumero oli 0066.

Radiopuhelinliikennettä varten oli pääpaloaseman hälytyskeskuksessa sammu-
tustoiminnan radiokeskus, jonka vastaanotin oli sijoitettu Ilmalan vesitorniin. Sairaankuljetusliikenteen radiokeskus oli Kallion paloasemalla. Viidessä päivystysautossa, 13 paloautossa, 8 ambulanssissa sekä 2 erikoisautossa ja ruiskuveneessä oli radiopuhelimet.

Palopostit ja vedenottopaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 281 uutta vesijohdon palopostia ja poistettiin 15 vanhaa, joten palopostien lukumäärä vuoden lopussa oli 3 855. Kantakaupungissa oli seitsemän palokaivoa ja viisi 450 m³:n suuruista sammutusvesisäiliötä. Esikaupunkialueella oli 75 palokaivoa ja kahdeksan vesiallasta.

Sammutus-, sairaankuljetus- ja avunantotoiminta. Hälytystilasto. Palolaitos hälytettiin kertomusvuonna kaikkiaan 1 496 kertaa, joista 885 kertaa tulipalon takia, 28 kertaa nokipalon johdosta, 60 kertaa savu- tai kaasuvaaran takia, 10 kertaa happikojeavun antamista varten, 53 kertaa sammakkomiesavun antamista varten ja 342 kertaa vedenpumppausta ym. avunantotoiden suorittamista varten. Lisäksi hälytettiin palolaitos 41 kertaa erehdyksestä, 17 kertaa hälytyslaitteissa sattuneen vian johdosta sekä 60 kertaa ilkeävaltaisuuksista.

Tulipalosta johtuvat hälytykset suoritettiin 739 tapauksessa puhelimitse ja 105 tapauksessa Puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimista numerolla 000. Palolennättimellä suoritettiin tulipalohälytys 17 tapauksessa, automaattisella hälytyslaitteella 4 tapauksessa ja suullisesti 20 kertaa.

Tulipalot. Tulipaloja sattui Helsingissä kertomusvuonna kaikkiaan 885, joista tammikuussa 47, helmikuussa 35, maaliskuussa 51, huhtikuussa 80, touku-
kuussa 85, kesäkuussa 83, heinäkuussa 66, elokuussa 163, syyskuussa 75, lokakuussa 84, marraskuussa 51 ja joulukuussa 65. Näistä tulipaloista sattui 578 klo 6—18 ja 307 klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipaloista oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsisammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla, kaikkiaan 734 eli 82,9 % ja keskikokoisia tulipaloja 27 eli 3,1 %. Suuria tulipaloja ei toimintavuonna ollut. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan saapumista, oli 124 eli 14,4 %.

Kertomusvuonna sattuneet tulipalot jakautuivat syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan seuraavasti:

Syttymispaikka	Syttymissy																				Yhteensä	
	Viallinen tulisija tai savujohdo	Tulisiijan tai savun-horrin liika kuumentuminen	Nokivaikaa	Savupipusta tullut kipinä	Tulisiasta lentänyt kipinä ym.	Kuuma tuhka tai esine	Salama	Sähkölaitteiden huollaton käsitely	Muut sähköistä aiheutuvat syyt	Tulenarkojen nestien huollaton käsitely	Tulitikkujen huollaton käsitely	Tupakointi	Muu tulen huollaton käsitely	Räjähdys	Ilesyitys	Hirtsaus	Tehdas-toiminnasta aiheutunut kipinä tai kaasumuodostus ym.	Koneosien liika kuumentuminen	Rautatie-, auto- ja höyrylaivallenne	Lasten tulen käsitely		Tub- ja nurma-polto
Asuinhuone	7	3	—	—	3	—	—	14	6	2	—	18	17	1	3	5	—	—	—	3	—	7
Asuinrakennus	2	—	2	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	7
Auto, moott.pyörä	—	—	—	—	—	—	—	—	31	—	—	3	2	—	27	—	—	—	—	1	—	1
Autotalli	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Eteinen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halkopino	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	1	2	—	—
Hiilivarasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	1
Hissi + moott.	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hotelli, sairaala ym. yleinen huoneisto	—	1	—	—	—	—	—	5	2	—	—	3	6	1	—	2	—	—	—	—	1	21
Kaatopaikka	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	3	—	16	—	—	—	—	—	1	25
Katto	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	2	—	—	—	—	—	7
Kellari	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	5	—	—	—	2	—	—	—	5	—	1
Keittiö, keittokomero	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	2	2	—	—	—	—	—	—	15
Laiva, moott. vene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	2	4	—	—	—	1	—	—
Liikehuone	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Metsä	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	3	—	1
Muuntaja	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nurmikko, maasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	71	—	—	—	—	9	66	20	38	257
Pannuhuone	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	5
Pesutupa	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	5
Raitiovaunu	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Rakennustyömaa	13	26	—	1	4	—	—	1	2	—	—	6	12	2	2	15	—	—	—	2	1	4
Rautatievaunu	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Roskakuiilu	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roskalaatikko	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	6	6	—	1	—	—	—	—	7	—	2
Sauna	1	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Silta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Sähköpölväs	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Tehdaslaitos	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	1	—	—	1	11	2	—	—	—	3
Työhuone	1	3	—	—	7	1	—	1	3	4	—	2	4	4	2	17	—	—	—	—	—	1
Ullakko	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	2	—	—	—	1	2	1
Vaja tai ulkorak.	—	2	—	1	1	—	1	—	1	1	1	4	5	—	—	1	—	—	—	11	1	7
Varasto	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	7	1	2	1	—	—	—	1	1	4
Yhteensä	28	42	3	3	16	11	3	22	72	10	2	118	177	15	69	56	11	2	10	105	28	82

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 9 158 138 514 mk sekä kiinteän omaisuuden arvo 91 389 918 530 mk eli yhteensä 100 548 057 044 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 247 537 047 mk:aan ja kiinteistön osalta 496 436 717 mk:aan eli yhteensä 743 973 764 mk:aan, joka oli 0.7 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit vuosina 1950—1958 olivat seuraavat:

1950	0.7	1953	0.4	1956	1.0
1951	0.7	1954	0.6	1957	0.7
1952	1.6	1955	0.5	1958	1.2

Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 3 ihmistä, tuhoutui 5 rakennusta kokonaan ja 24 rakennusta osittain sekä 3.4 ha metsää.

Avunanto- ja pelastustyöt. Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 465 tapauksessa. Tuuletusta suoritettiin savu- tai kaasuvaaran takia 60 kertaa ja happikojeita lainattiin 10 kertaa. Tämän lisäksi suoritettiin vedenpumpppauksia ja annettiin tikapuu- tai muuta avustusta sekä lainattiin kalustoa 342 kertaa.

Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviä varten 53 kertaa, joista kuitenkin 31 tapauksessa ei ollut toimintaa. Toiminta koski hukkuvan pelastamista tai hukkuneen etsimistä, vesiputkistovuodon tutkimista ja arvopaperilaatikon etsimistä.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 14 352 kertaa, joista 12 232 kertaa sairaiden ja 2 120 kertaa tapaturmaisesti loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat luvut v. 1958 olivat 13 110, 10 261 ja 2 849. Kuljetusten lukumäärä eneni siis 1 242:lla. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli n. 39 eli 3 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	944	242	1 186
Helmikuu	777	210	987
Maaliskuu	914	222	1 136
Huhtikuu	1 206	129	1 335
Toukokuu	1 075	151	1 226
Kesäkuu	975	197	1 172
Heinäkuu	915	185	1 100
Elokuu	1 004	188	1 192
Syyskuu	881	118	999
Lokakuu	1 071	170	1 241
Marraskuu	1 180	144	1 324
Joulukuu	1 290	164	1 454
Yhteensä	12 232	2 120	14 352

Kuljetusmatkojen pituus oli 196 320 km eli keskimäärin 136. km kuljetusta kohti. Kuljetuksista kerääntyi tulona yhteensä 7 846 125 mk, edellisenä vuonna 5 994 990 mk.

Turvavartiointi. Teattereiden turvavartioinnista huolehti Helsingin vapaaehtoinen palokunta. Palolaitos asetti turvavartiot Messuhalliin messujen ja näyttelyjen ajaksi sekä huolehti Eläintarhan ajojen ym. kilpailujen ja tilaisuuksien turvavartioinnista.

Palonehkäisytoiminta

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusmiesten kokouksessa, jossa tarkastettiin rakennuspiirustukset ennen rakennuslupa-asiaain käsittelyä maistraatissa, oli viikottain mukana palopäällikkö tai palotarkastaja, minkä ohessa erikoistapauksissa palolaitoksen puolesta toimitettiin piirustusten seikkaperäisempi ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa oli palolaitoksen edustaja mukana. Lisäksi suoritettiin tarkastuksia uudisrakennustyömailla.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus suoritettiin kertomusvuonna kantakaupunkialueella 12. 1.—28. 5., saarilla ja ranta-alueen kesähuvila-alueella 29. 6.—21. 7. sekä esikaupunkialueella 14. 9.—12. 12. välisinä aikoina. Tarkastusten johdosta annettiin kaikkiaan 443 korjausmääräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tarkastusten johdosta ilmoitettiin kolmesta palotarkastusmääräyksen laiminlyönnistä maistraatille ja kahdesta laiminlyönnistä poliisiviranomaisille.

Lausuntoja ja ilmoituksia annettiin palonehkäisyyn liittyvissä asioissa maistraatille 82, kaupunginhallitukselle 38, kaasulaitokselle 139 ja muille viranomaisille ja yksityisille 46.

Tämän lisäksi suoritettiin 1 261 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Palomestarit suorittivat asianomaisissa palopiireissään järjestystarkastuksia.

Päällystö ja alipäällystö piti vuoden aikana sairaaloissa ja teollisuus- ym. laitoksissa sekä opintopäivillä ja kursseilla ja Valtion Palokoulussa oppitunteja ja valistus-tilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä asioista.

Nuohous

Vuoden alusta lukien vähennettiin nuohouspiirien lukumäärä 18 piiriksi siten, että aikaisempi III nuohouspiiri lakkautettiin ja V ja VI nuohouspiiri yhdistettiin uudeksi III nuohouspiiriksi ja muiden piirien järjestysnumerot vastaavasti muutettiin. Lisäksi suoritettiin joitakin muutoksia I, II, III, IV, VII ja X nuohouspiirien alueissa. Jokaisessa piirissä oli piirinuohooja, etumies ja tarpeellinen määrä nuohoojia. XV nuohouspiirin piirinuohooja Erkki Ylivuori kuoli vuoden aikana tapaturmaisesti ja piiriä hoiti vuoden loppuun hänen leskensä piirin etumiehen Lauri Portalan vastatessa nuohoustyöstä ja piirinuohooja Johan Kyanderin huolehtiessa valvonnasta, tarkastuksista ja päivystyksestä. Vuoden lopulla tämä väliaikainen järjestely päättyi ja piirien lukumäärä vähennettiin yhdellä.

Palolautakunta hyväksyi vuoden aikana IX nuohouspiirin etumieheksi nuohooja Matti Pyrhösen, XIII nuohouspiirin väliaikaiseksi etumieheksi nuohooja Kaarlo Alfred Sumulehdon ja vakinaiseksi etumieheksi nuohooja Matti Linja-ahon sekä XVI nuohouspiirin etumieheksi nuohooja Raimo Erkki Hakalan. Lisäksi oikeutti palolautakunta piirinuohooja Johan Raution toimimaan eläkeiän saavuttaneena XI nuohouspiirin piirinuohoojana 31. 12. 1960 saakka ja piirinuohooja Arnold Littmanin asumaan nuohouspiirinsä ulkopuolella.

Nuohoojien lukumäärä oli vuoden lopulla yhteensä 91, josta 18 piirinuohoojaa, 18 etumiestä, 49 nuohoojaa ja 6 oppilasta.

Yleinen nuohous suoritettiin jokaisessa piirissä 12 kertaa. Piirinuohoojat osallistuivat nuohouspiirissään yleiseen palotarkastukseen, johon kului yhteensä 368 tarkastuspäivää eli keskimäärin 20 päivää piiriä kohti. Piirinuohoojat suorittivat lisäksi piireissään 2 075 muuta tarkastusta sekä kukin vuorollaan nokipalopäivystystä Kallion paloasemalla.

Palotarkastaja tarkasti jokaisen piirin nuohoustyökirjan kerran kuukaudessa.

Kertomusvuonna sattui 28 nokipaloa ja niiden lukumäärä on viimeisenä kymmenvuotiskautena ollut seuraava:

1950	71	1952	69	1954	48	1956	58	1958	55
1951	65	1953	51	1955	40	1957	39	1959	28

Menot ja tulot

Palolaitoksen menot nousivat toimintavuoden aikana noin 336 mmk:aan, josta palkkamenojen osalle tuli noin 267 mmk ja kalustonhankinnan osalle noin 20 mmk. Menojen nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 15 mmk, mikä johtui koho-neista palkkakustannuksista.

Menot olivat seuraavat:

Menoerä	Talousarvion määrärahat mk	Menot mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Palkkiot	635 000	695 500	— 60 500
Vakinaiset viranhaltijat	190 135 260	195 705 322	— 5 570 062
Tilapäiset viranhaltijat	384 000	384 000	—
Viranhaltijain vuosilomakustannukset ...	10 334 320	10 047 078	+ 287 242
Viranhaltijain sairauslomasijaiset	3 000 000	2 338 132	+ 661 868
Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset	38 200 000	42 172 827	— 3 972 827
Muut palkkamenot	13 600 000	15 337 664	— 1 737 664
Vuokra	18 928 800	18 928 800	—
Lämpö	8 941 870	5 435 054	+ 3 506 816
Valaistus	2 168 900	2 406 673	— 237 773
Siivoustarvikkeet	250 000	243 784	+ 6 216
Vedenkulutus	510 000	547 368	— 37 368

17. Palotoimi

Menoerä	Talousarvion määrärahat mk	Menot mk	(Säästö +) tai ylitys (—) mk
Puhtaanapito	809 000	954 718	— 145 718
Kaluston hankinta	15 000 000	14 862 207	+ 137 793
Palokaluston hankinta väestönsuojelu- tarkoituksiin	5 000 000	4 995 832	+ 4 168
Kaluston kunnossapito	6 000 000	7 176 113	— 1 176 113
Painatus ja sidonta	250 000	104 155	+ 145 845
Tarverahat	1 415 200	1 467 669	— 52 469
Vaatteiden pesu	748 000	747 515	+ 485
Lääkintähuolto	200 000	188 515	+ 11 485
Yleisten laitteiden kunnossapito	150 000	127 257	+ 22 713
Autojen käyttö	5 910 500	5 461 440	+ 449 060
Vakuutusmaksut	450 000	405 380	+ 44 620
Yhteensä	323 020 850	335 608 003	—12 587 153

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 600 000 mk, esi-
kaupunkialueiden vapaaehtoisille palokunnille 4 000 000 mk ja Vakinaisten Palc-
miesten Osuusruokalalle 275 000 mk eli avustuksia yhteensä 4 875 000 mk.

Tulot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 3 mmk:lla.

Tuloja kertyi sairaankuljetuksista 7 402 614 mk, luontoisetukorvauksista
3 496 595 mk, vuokrasta 1 811 478 mk sekä sekalaisia tuloja, joihin sisältyi myös
tulot avunannoista, 2 766 387 mk eli tuloja yhteensä 15 477 074 mk.

Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 566 174
mk ja tuloja kertyi 721 920 mk. Rahaston sääntöjen mukaan siirrettiin tuloista 20 %
eli 160 000 mk pääomaan, mikä vuoden lopulla nousi 2 100 000 mk:aan. Käyttämät-
tömiä varoja oli vuoden lopulla 193 327 mk.

Gösta Waseniuksen rahaston korkotulot olivat 10 870 mk. Rahasto sai vastaan-
ottaa Vakuutusosakeyhtiö Pohjolan lahjoituksena 50 000 mk. Rahastolla ei vuoden
aikana ollut menoja. Vuoden lopulla siirrettiin käyttövaroista pääomaan 30 000 mk,
mikä tällöin nousi 202 016 mk:aan. Käyttämättömiä varoja oli vuoden lopulla
86 083 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvina varapalokuntina toimi
17 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen toimiva miesvahvuus oli 445 miestä ja
kalustovahvuus seuraava: paloautoja ilman kiintopumppua 4, paloautoja kiinto-
pumppuineen 17, kuorma-autoja 4, moottoriruiskuja 19, vesisäiliöitä 21, joiden yh-
teinen ilavuus oli 31 000 l, 3":n letkua 4 490 m, 2":n letkua 3 398 m ja 1½":n
letkua 2 175 m. Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta ja
yksi sotilaspalokunta.

Varapalokuntien tulipalotoiminta oli kertomusvuoden aikana seuraava:

Varapalokunta	Hälytysten luku		Yhteensä
	Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ulko- puolella	
Helsingin VPK	6	—	6
Degerön »	11	—	4
Haagan »	38	—	38
Karjalaisten »	10	—	10
Kaarelan »	6	17	23
Lauttasaaren »	16	—	16
Malmin »	39	2	41
Marjaniemen »	16	—	16
Munkkiniemen »	45	—	45
Oulunkylän »	40	—	40
Pakinkylän »	24	—	24
Pitäjänmäen »	14	—	14
Puistolan »	34	2	36
Pukinmäen »	29	—	29
Tapanilan »	37	—	37
Vanhan Käpylän »	11	—	11
Vartiokylän-Mellunkylän »	14	—	14
Yhteensä	390	21	411